

בית נאמן

מוצ"ש פרשת תרומה, ה' באדר א' תשפ"ב

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 20:00

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'יקול נאמן':
079-9-367-367
או ב'יקול בית נאמן':
079-9270505

נושאי השיעור:

א. חידה מפסוק: "וכי יפתח איש בור" (שמות כ"א, ל"ג). ב. אם מלח בשר בסוכר, מה דין הכלים? ג. לטלטל בשבת מפתח בחגורה. ד. צריך ת"ח שידוע להורות ובקי גם בטור ה"חמישי". ה. אם בישלו בפסח בכלים של חמץ. ו. "ויקחו לי תרומה", מי אלו שיקחו? ז. "ועשית שלחן עצי שטים" לכאורה היה צריך להיות "שלחן" בפתח. ח. מה באה ללמדנו אות יו"ד של "תיעשה המנורה" (שמות כ"א, ל"א)? ט. כל אות ואות בתורה יש בה חכמה גדולה מאד. י. "אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים" (שמות כ"ז, י"ח), איך זה יכול להיות? אם האורך מאה אז הרוחב חמשים במאה, לא "חמשים בחמשים". יא. "זה נתן חכמה לרבנו" (שלמה [יצחקי]). יב. צריך ללמוד בכל בתי הספר ות"ת את פירוש רש"י כולו. יג. המנוח רבי אלעזר ינדאם ע"ה. יד. אדם שרואה סימנים של המחלה, לא יתייאש. טו. כח הברכה. טז. המנוח הרה"ג רבי משה חדאד ע"ה. יז. הגברת אסתר פולארד ז"ל. יח. כח התפלה.

וכי יפתח איש בור?!

א. שבוע טוב ומבורך. בשבוע שעבר (פרשת משפטים) היה פסוק מעניין שרבי יוסף חיים עשה ממנו חידה (כתב אותה בספר אמרי בינה חידות במילי דעלמא אות פ"ט). היה איש אחד שלא היה יודע הלכות, אבל עשה את עצמו רב (הרב עובדיה ע"ה אומר שעל רב כזה נאמר (בראשית כ"ד, כ"ה): "גם תבן גם מספוא רב עמנו" - גם התבן והמספוא נהיים רבנים), והיה מורה הלכות ופוסק ועושה מה שהוא רוצה. שלח לו רבי יהונתן [אייבשיץ]: אל תפסוק, אתה נמצא בעיר של עמי הארץ, ואתה עם הארץ יותר מכולם... מה אתה פוסק הלכות? מה אתה עושה? אמר לו הרב הזה: הרי אמרו חז"ל בראש השנה (דף כ"ה ע"ב) "יפתח בדורו כשמואל בדורו". אמר לו: תענין בפרשת משפטים ותמצא את התשובה לשאלה שלך. משפטים? מה יש בפרשת משפטים? התשובה הייתה "וכי יפתח איש בור" (שמות כ"א, ל"ג). "וכי יפתח" כתובה בפתח, ובמקום בפתח תעשה אותה בקמץ, ובפור בשורוק [במקום בחולם], וכי יפתח היה פור? הוא היה בן אדם... אבל אתה למטה - "למטה מכל ברכתא שירתא תשבחתא"... אתה לא יודע כלום, ואתה רוצה להיות פוסק הלכות?

אם מלח בשר בסוכר, מה דין הכלים?

ב. ולפעמים גם תלמידי חכמים שאין להם תעודת הוראה חושבים שכבר למדנו את הכל, מה הבעיה? יש לנו ספרים, יש לנו מחשב, ויש לנו מקורות. רק ללחוץ על המחשב - "הך הכפתור וירעשו הספים" (עמוס ט, א). אבל לא תמיד הדבר ככה. לפעמים הרב אומר הוראה, וזו הוראה לפי שעה. לפעמים הרב מחמיר - וזו הוראה לפי שעה. לפעמים הרב מיקל - וזו הוראה לפי שעה. אין ללמוד רק כשיאמר לך הרב "הלכה למעשה" (ב"ב דף ק"ל ע"ב). היה מעשה לפני שנים רבות בחכם אחד בא"י שהורה שאם אדם מלח בשר בסוכר זה בסדר. כי הצבע של הסוכר הוא כמו מלח, והוא מושך את הדם כמו מלח. מי אמר לו? הוא מצא ככה בשו"ת עיקרי הד"ט (סי' י"ד אות ל"ח) בשם הלכות קטנות (ה"א סי' ר"ח). ורבי יוסף חיים בספרו (שו"ת רב פעלים ח"ב חיד"ד סי' ד') אמר אני מתפלל מאד איך כתבו הלכה כזאת? רבי חיים פלאגי הביא אותה (רוח חיים יו"ד סי' ס"ט סק"ה), ואחר כך חזר בו (שם). והחכם הזה לא ראה שחזר בו. **ובדיעבד אם**

1. ספר "הלכות קטנות" לא חיבר אותו אדם מהשוק. חיבר אותו תלמיד חכם גדול שלא ידענו את הערך שלו. הרב שלמה עמאר שליט"א אומר חיבר אותו רבי יעקב חאגיז שהיה בקי בכל התלמוד! בנו רבי משה בן יעקב חאגיז (הוא הוהם המניח - הקטן משה בן יעקב חאגיז) מעיד עליו (שו"ת הלכות קטנות ח"ב סי' י"ח) שהוא למד את כל התלמוד שלוש עשרה פעם! (היום יש כאלה שלמדו מאתיים ושתיים פעם, אבל כנראה פעם למדו יותר ברצינות, לאט לאט). מרן למד אותו שלוש פעמים (ככה כתב בקורא הדורות פרק ג), והחכם הזה למד אותו שלוש עשרה פעם. אבל כיון שההוראה הזאת הייתה תמוהה בעיני חכמי הדור, אז הרב אברהם יעקב גיימורק (תלמיד חכם

כבר נאכל הכל, ועבר על הכלים שבשלו בהם עשרים וארבע שעות זה נקרא נטל"פ [-נותן טעם לפגם]. ונטל"פ בדברנו במקום ספק של פוסקים אפשר להתייר. אבל כותב הרב עובדיה ע"ה (שו"ת יבי"א ח"ד חיד"ד סי' ג), כשבאו לשאול אותי אמרתי להם גם הכלים אסורים, והם צריכים הגעלה. למה? כי מי שהיקל להם היה אדם קל בדעת, בכל דבר אומר מותר ומותר ומותר. אז לאפוקי מאדם כזה שכל הזמן אומר מותר, אמרתי להם אסור. החכם צריך לדעת שלפעמים צריך לומר מותר ולפעמים צריך לומר אסור.

לטלטל בשבת מפתח בחגורה

ג. היה חכם אחד שהלך לצרפת, ושם נהגים שאדם שיש לו מפתחות הוא מחבר אותם לחגורה שלו, וזה בטל לחגורה [וכך מטלטל בשבת]. והוא נתן להם דרשה שעל פי מרן (סי' ש"א סעיף י"א) זה לא מועיל. והרב עובדיה אמר, אני לא אומר להם כלום, כי אין להם דרך אחרת. הם באים הביתה בליל שבת והכל סגור, והם צריכים ללחוץ על הפעמון, והפעמון הזה זה חשמל, והוא עושה רעש וזו השמעת קול. מה נעשה? תאמר שישאירו את הבנין פתוח?! מי ישמע לך? השכנים שם חלק מהם גוים, הם לא ישמעו לך. לכן מוטב שיהיו שוגגין ולא יהיו מזידיים. יש מתירים באופן הזה, אלא שמרן לא מסכים. ואני חשבתי שאם יעשו שני דברים, גם מפתח שהוא תכשיט - שיהיה מזהב, וגם כשהוא בעצמו פותח וסוגר [החגורה], לא שזה סתם מחובר לחגורה, אפשר

גדול) כתב (בספרו אשל אברהם דף ל"ו ע"ב) "מסתמא התשובה הזאת נכתבה ביום פורים". הרב הלכות קטנות שנתה הרבה יין בפורים, אז כי "בדיחא דעתיה עליה" אז הוא אמר שאפשר למלוח בסוכר. ואמר לו הרב (שו"ת יבי"א ח"ד חיד"ד סי' ב' אות ד') אל תאמר ככה [נגד גאון ישראל רבי יעקב חאגיז ז"ל שגדול כבודו, מומחה ופקיע כאריה רביע וכו', וכמה גדולי עולם סמכו עליו בהוראותיו]. אתה לא יודע שהוא העמיד תלמידי חכמים גדולים! מהם: מהר"ם בן חביב - רבי משה בן חביב שהיה גאון גדול ויש לו ספר גט פשוט על הלכות גיטין, ויש את הרב בעל גינת ורדים. ויש עוד חכם אחר - רבי שמואל גארמיון, כולם היו תלמידיו, ככה כתב המנוח מאיר בניהו, שהרב היה נותן להם שאלה בערב שבת כדי שביאו את התשובה בשבת הבאה, והוא רושם לעצמו את השאלה ומביא מקור אחד או שנים שידע במה דברים אמורים. ויש דברים רבים שפוסקים כמו הלכות קטנות. הלכות קטנות סובר (ח"ב סי' ע"ב) שביצי דגים מותר לאכול אותם עם בשר. זה לא דגים. דגים עם בשר כתוב שאסור לאכול משום סכנה (ש"ע יו"ד סי' קט"ז סי' ב), אבל ביצי דגים (נקראים "בוטארג" בצרפתית, ונקראים "בוטארג" באיטלקית) לא נחשבים דג ומותר לאכול אותם עם בשר. אבל מי מביא את זה? פעם ראיתי את זה ורשמתי בגיליון של כף החיים יורה דעה שלי, שיש שאלה כזאת בהלכות קטנות. יש כמה דברים שסומכים עליו וכאן (לגבי מליחת בשר בסוכר) דעתו ככה. ויש הרבה שנמשכו אחריו, רבי חיים פלאגי נמשך אחריו ואחר כך חזר בו, אבל בשביל זה לומר שהוא כתב את זה בפורים?

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ רבי בנימין הכהן בן מברכה זצ"ל.

עיצוב גרפי: ח'אלה 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:47	18:00	י-ם
17:04	18:02	ת"א
16:52	18:00	חיפה
17:05	18:02	ב"ש

שגם דעת מרן להתיר.

הוא בקי גם בטור החמישי

ד. [צריך לדעת], יש דברים שאסור לך להגיד, "כבשים ללבושך" (משלי כ"ז, כ"ו) - דברים שהם כבשונו של עולם יהיו תחת לבושך (הגיגה דף י"ג ע"א). לא לספר כל דבר. לא להתיר ולא לאסור. לכן צריך תלמיד חכם שיודע להורות. יש מעשה שמובא בספר תרומת הקודש (דף י"ב ע"א) שבא גביר אחד ואמר לרב: אני רוצה תלמיד חכם שיפסוק לנו הלכות. אמר לו: יש לי כאן תלמיד חכם שבקי בארבעה טורים, תיקח אותו. והיה בישיבה של הרב הזה חכם אחר שהוא בקי יותר ממנו, אז הוא הלך לרב ואמר לו: למה לא אני? הרי אני בקי יותר ממנו! אמר לו: **אתה בקי בארבעה טורים, אבל הוא בקי גם בטור החמישי!** הוא התפלא: הטור החמישי?! אין טור חמישי, יש ארבעה טורים - אורח חיים יורה דעה אבן העזר חושן משפט. אמר לו: הטור החמישי זה "שערי דמעה לא נגעלו" (ברכות דף ל"ב ע"ב). אמר לו: מה זה? שהרב יהיה בוכה כמו תינוק?!... אמר לו: לא, **דמעה** ראשי תיבות דעתו מעורבת עם הבריות... הרב הזה מבין את האנשים, מבין שלפעמים צריך להחמיר, זה אדם קל דעת וצריך להחמיר עליו. ולפעמים זה אדם גורמלי אז תאמר לו את ההלכה. לא מה שמותר מותר ומה שאסור אסור. יש פעמים היתר בדיעבד שאתה צריך להחמיר בו, כי אתה יודע שהאיש השואל אם תאמר לו מותר יוסיף על זה, כי אפילו אסור פעמים פירושו אצלו מותר, אסור מבחינת גברא ומותר מבחינת חפצא... אין לדבר סוף. לכן תאמר לו תיזהר זה איסור!

בישלה בפסח בכלים של חמץ

ה. הייתה פעם אשה אחת **בישלה בפסח בכלים של חמץ**. לא עשתה הפרדה בין כלים של חמץ לכלים של כשר לפסח ובישלה. אחר כך נזכרה והלכה לרב. והרב שם היה אשכנזי, אמר לה אסור, תזרקי את הכלים, תזרקי את הכל, הם צריכים הגעלה, ואם הם מחרסינה גם הגעלה לא תועיל להם. הרב עובדיה היה שכן שלה, והוא הגיע וראה אותה בוכה. אמר לה: מה יש לך? אמרה לו: עוד מעט יבוא בעלי וישחט אותי... מה אני אעשה? האוכל הזה כולו הלך. אמר לה: למה הלך? אמרה לו: כי בישלתי בכלים של כל השנה של החמץ, אמר לה: **זה מותר לפי דעת מרן. למה מותר? כי מרן (סי' תמ"ז ס"י) פוסק שנטל"פ בפסח מותר.** מה זה נטל"פ? נותן טעם לפגם. הכלים האלה בלעו איסור - חמץ, אבל עברו מאז עשרים וארבע שעות (הרי זה לא קרה בליל פסח, אלא ביום חול המועד). וכיון שעברו על הסיר הזה עשרים וארבע שעות האוכל מותר. אמרה לו: לא, אני מפחדת לאכול. אמר לה: תני לי - אני אוכל. אמרה לו: אתה אוכל מזה?! אמר לה: כן, אני אוכל. ככה הרגיע אותה. **צריך המורה הוראה לדעת מי שואל אותו, אם שואל אותך אדם שהוא אשכנזי - תפסוק לו על פי הרמ"א, ואם שואל אותך אדם שהוא ספרדי - תפסוק לו על פי מרן.** ולא כל אחד יעשה כמו מרן או כמו הרמ"א. לא ככה! צריך ללמוד. החתם סופר (שו"ת חת"ס או"ח סי' ק"ג) אומר: "ובני ישראל יוצאים ביד רמ"א" (ע"פ שמות י"ד, ח). אבל הוא דיבר על האשכנזים, הספרדים יש להם קצת דברים שהם לא כדעת הרמ"א, ואנחנו הולכים על פי דעת מרן. זה מה שאמר לו רבי יהונתן: וכי יפתח היה בור? יפתח לא היה בור, יפתח היה חכם. וכיון שהוא היה חכם הוא ידע איך לפסוק, ולא "כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול" (ברכות דף ט"ז ע"ב).

"ויקחו לי תרומה", מי אלו שיקחו?

ו. פרשת השבוע מתחילה **"ויקחו לי תרומה"** (שמות כ"ה, ב). כולם מקשים למה נאמר "ויקחו", ולא **"ויתנו לי תרומה"**? (וראיתי שככה הקשה מהר"ם אלשיך. אין לי כרגע ספר מהר"ם אלשיך). ועשו לו כל מיני תירוצים, כשאתה נותן תרומה כאילו אתה לוקח, אתה לוקח פי עשרה וכדו'. אבל הפשט הפשוט הוא מעל הכל. **"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי"** - מה זה **ויקחו לי תרומה?** לא כל אחד ואחד יבוא למשה רבנו ויאמר לו: "קח תרומה", "קח תרומה". וכי אין לו מה לעשות? יש לו, כולם מחכים עליו מבוקר עד ערב

(שמות י"ח, ג), אלא יש גבאים, והגבאים האלה יקחו תרומה. "דבר אל בני ישראל (הגבאים) ויקחו לי תרומה" - יקחו תרומה בשביל בנין המשכן. "מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" - זה מוכרח שהוא מדבר על הגבאים ולא על האנשים התורמים, דאם לאו מה זה "מאת כל איש וגו' תקחו את תרומתי"? מה זה תקחו את תרומתי? אלא הכוונה, תגבו. [אתם הגבאים] תקחו את הכסף מאת כל האנשים האלה, ואחר כך תביאו את הכסף לבית המקדש - למשכן.

"ועשית שלחן עצי שטים" לכאורה היה צריך להיות "שלחן" בפתח

ז. יש דבר מעניין ששאלתי אותו לפני שנתיים (עלון מס' 200 איתיות י"ח-י"ט), והנה דוקטור אחד - ד"ר ניסן נצר² ענה במכתב, אבל התשובה שלו לא נכונה. וכדי שלא תישאר התשובה הזאת לדור דורים, אז אני אסביר. כתוב "ועשו ארון עצי שטים" (שמות כ"ה, י). האל"ף של הארון בשוא פתח. למה? הרי ארון בדרך כלל היא בקמץ. למה היא באה בשווא פתח? כי זו סמיכות - ארון של עצי שטים. וככה התרגום: "ארונא דאעי שטיין". אחר כך כתוב: "ועשית מנורת זהב טהור" (שם פסוק ל"א), מנורת בתי"ו. מה אומרת התי"ו הזאת? שזה בסמיכות - מנורה של זהב טהור. וככה התרגום. "ועשית שלחן עצי שטים" (שם פסוק כ"ג) גם כן התרגום שלו - "פתורא דאעי שטיין". אבל הבעיה היא שהמלה "שלחן" צריכה להיות בפתח ולא בקמץ, כי זה בסמיכות - שולחן של עצי שטים. ולמה כתוב **שלחן בקמץ?** בא ד"ר ניסן נצר ותירץ (לפני שנתיים), ואמר "שלחן עצי שטים" הכוונה שלחן שהוא עצי שטים. כל אחד יודע את התירוץ הזה. אבל מה ההבדל בין ארון ומנורת שבאו בסמיכות לשלחן שבא בקמץ? מה ענית? לא ענית כלום. אילו לא היה לנו "ארון" ו"מנורת" אין הכי נמי, יעשו ארון עם קמץ דהיינו ארון מעצי שטים, ומנורה מזהב טהור. אבל הפסוק אמר "מנורת" והכוונה מנורה של. ושלחן גם כן התרגום שלה "פתורא ד" - "פתורא דאעי שטיין". אז למה שולחן בקמץ? זו שאלה.

פעמים שבא קמץ במקום פתח

ח. לפי דעתי אפשר לומר שהקמץ כאן במקום פתח. ויש לי דוגמא, כתוב "ויסר את אופן מרכבותיו וינהגהו בכבודות, ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי ה' נלחם להם במצרים" (שמות י"ד, כ"ה). נלחם בקמץ, והתרגום מפרש כן - "ארי דא היא גבורתא ה', דעבד להון קרבין במצרים", הוא מפרש "נלחם" בקמץ כמו פתח - זהו ה' שנלחם להם במצרים. לא ידעו המצרים מה הסערה הזו שנפלה עליהם בים, מה קורה כאן? ואמרו זהו ה' שעשה להם מלחמות במצרים, ועכשיו הוא ממשיך. לפי זה צריך להיות נלחם בפתח - נלחם להם (בעבר), ואפילו הכי כתוב בקמץ. אז יש קמץ שפירושה כמו פתח. ויש לנו עוד דוגמה בפרשת בראשית - "בשגם הוא בשר" (בראשית ו', ג). בכל הספרים שידענו בחוץ לארץ ובכל החומשים כתוב: "בשגם" הגימ"ל בקמץ. ובא בחור תימני אחד ואמר למורה שלו, (כנראה בביה"ס שלומדים תורה): אנחנו התימנים אומרים "בשגם", לא "בשגם". אמר לו: מה אתה מדבר? אמר לו: הגימ"ל שלנו בפתח, אמר לו: איזה יופי, תיבת "גם" היא בפתח, אז "שגם" גם כן בפתח. אבל בכל הספרים כתוב בקמץ, וזו טעות. היום כבר מתקנים, כי הגירסא התימנית בדרך כלל מדויקת. אז "בשגם" אצלנו כתוב בקמץ, ופירושה כמו בפתח. וגם כאן "שלחן". אבל לא מצאנו כאן גירסא בפתח, אם הייתי מוצא גירסא בפתח, הייתי אומר: "שישו בני מעי שישו" (ב"מ דף פ"ג ע"ב). אבל לא מצאנו, אז צריך לפרש "שלחן" בקמץ כמו "שלחן" בפתח.

מה באה ללמדנו אות יו"ד של "תיעשה המנורה"?

ט. "ועשית מנורת זהב טהור מקשה תיעשה המנורה ירכה וקנה" (שמות כ"ה, ל"א). **תיעשה כתובה ביו"ד אחרי התי"ו.** על פי הכללים לא צריך יו"ד - "ששת ימים" (א' ונצרך משרשו יפרה).

2. אני לא יודע איך קוראים את המלה הזאת, נצ'ר או מלה אחרת. אבל יש פסוק בישעיה (י"א): "א' ונצרך משרשו יפרה".

ממונות רבית

בית החוראה כסא רחמים

עליו ב"ר ש"ס ס"ס וצ"ד

מנהל אגף כלכלי ופיננסי

02-5363-383

www.yhr.org.il

מנון לפי המצב ואין חולין

24

24

מנון ביממה!

מנון

מנון

מנון

מנון

לרפואת
ידי המוסדות
הרב שר שלום בן מזיאנה
ה"ו בתושח"י
נא להעניד בתפילה לרפואת
השלמה בקרוב

לע"נ
כמיסם בן סתרונה
סופר ואשתי
מינה יסמנה בת
מרימה

לע"נ
המנוח דוד בוגיד בן
ממה פנינה עליש
נבל"ע אור ליום ג'
ז באדר א-תשפ"ב
תנצב"ה

תעשה מלאכה" (שם ל"ה, ב'), הת"ו בלי י"ד, רק בצירי וזהו, וכאן הת"ו בצירי ואחריה י"ד. ויש עדויות ש"תיעשה המנורה" כתובה ביו"ד. האבן עזרא אומר שראה ספרים שבדקום חכמי טבריא ונשבעו חמשה עשר מזקניהם שלש פעמים הסתכלו בכל מלה וכל נקודה וכל מלא וכל חסר, ותיעשה כתוב ביו"ד. ויש לזה טעמים יפים מאוד. **טעם ראשון** לרמוז לעשר מנורות שעשה שלמה, בבית המקדש שהוא בנה הוא עשה עשר מנורות, ככה מובא בדברי הימים (ב' ד, ז). אז "תיעשה המנורה" יש י"ד, לרמוז לעשר מנורות של שלמה. **ויש רמז אחר יותר יפה: תי - ארבע מאות ועשר**, בית ראשון היה קיים ארבע מאות ועשר שנים, **עשה גימטריא שלמה**, שלמה בנה בית, והבית הזה קיים ארבע מאות ועשר שנים, את זה כתב בעל הטורים.

אורך החצר מאה באמה, זה האורך כולו. אבל הרוחב "חמשים" - ריבועים אין בהם שום דבר. "בחמשים" - על חמשים רוחב. מכאן ומעלה הרוחב מצטמצם, יש שם משכן, והמשכן הזה אורכו שלושים ורוחבו עשרה, ונשאר מכאן עשרים ומכאן עשרים ומכאן עשרים. זה פירוש הפסוק. צריך ללמוד את פשטי הפסוקים, לא יבוא אחד ויבלבל לך את המח: תראה מה אתה קורא "אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים" מה עושים?⁵

"וה' נתן חכמה ל[רבנו] שלמה [יצחק]"

יב. ההפטרה של פרשת תרומה "וה' נתן חכמה לשלמה" מתאימה מאד לפרשת תרומה. כי בחוץ לארץ היינו רגילים [בילדותנו] כל יום ששי ללמוד חומש ורש"י עד שני או שלישי מקסימום. ולעולם לא למדנו יותר משלישי (אולי אם הייתה פרשה קצרה כמו וילך, אז למדנו את הכל). ופעם הרב שלנו - **רבי יצחק בוחניץ ע"ה** אמר: כל הזמן אנחנו עמי הארץ? כל הזמן נגיע עד שני או שלישי?! לא עושים ככה. נלמד את הכל. לא צריך ללמוד לפי הסדר של פרשת שבוע, אלא נמשיך ונמשיך. וככה למדנו מ"בראשית" עד "לעיני כל ישראל", הכל עם פירושו רש"י. וגם דיבורים שיש בהם דקדוק היינו לומדים⁶. [והיינו רואים איזו חכמה יש בו, בפרט בפרשיות תרומה-תצוה]. לכן אומרים בהפטרה שלנו: "וה' נתן חכמה לשלמה". מי זה שלמה הזה? זה רש"י - רבנו **שלמה יצחקי**, שה' נתן לו חכמה שיועד להסביר הכל בטוב טעם. חכמים אחרים מהראשונים, כאשר יש תסבוכת

כל אות ואות בתורה יש בה חכמה גדולה מאד

1. **לכן אדם לא יזלזל בשום אות.** יש היום באוניברסיטה שאומרים - "היקריות", כלומר זה לא בכוונה, זה מקרה. קרה ככה. למה הם אומרים "היקריות"? בשביל להוריד את האמונה שכל אות בתורה יש לה הסבר, יש בה חכמה ויש בה טעם. **כל מה שאומרים טעמים זה הטעמים הפשוטים ביותר, ויש טעמים עמוקים הרבה יותר מזה. לכן צריכים להתחשב בכל מה שאמרנו בעלי המסרה.** לא סתם יש ספרים שלמים של המסרה (אמרו שהמסרה המקורית הייתה משא גמל. היו בה כתבי יד בלי סוף, היום נשאר ממנה מעט מאד במקראות גדולות). לא לומר זה סתם פעם מלא ופעם חסר. אבן עזרא חשב ככה (בהקדמתו לתורה בדרך חמישית). אבל זה לא נכון. יש הרבה הוכחות שכל אות ואות בתורה יש בה חכמה גדולה מאד.

"אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים"

יא. בסוף הפרשה כתוב: "אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים" (שמות כ"ו, י"ח). היה חכם אחד מרבני תונס הגאון ר' אליהו טייב ז"ל שהיה חריף מאד³. והוא היה מראה לתלמידי חכמים בתונס: "אורך החצר מאה באמה ורוחב חמשים בחמשים", והיה אומר להם איך זה יכול להיות? **אם האורך מאה אז הרוחב חמשים במאה, לא בחמשים. איך יכול להיות שרוחב החצר חמשים בחמשים? ולא ידעו לענות.** (אולי כמה בודדים ידעו לענות). אז הוא היה מסביר להם בטוב טעם (על פי רש"י), אמר להם "אורך החצר מאה באמה" - חצר המשכן אורכו מאה באמה. והרוחב - חמשים בחמשים. **החלק החיצוני של חצר המשכן הרוחב שלו חמשים, אין שם שום דבר. והאורך חמשים. כי החלק הפנימי היה לו רוחב פחות מחמשים.** למה? כי בחלק הפנימי היה המשכן, והמשכן אורכו שלושים ורוחבו עשרה, לכן אמנם בחלק השני גם כן יש בו [רוחב] חמשים, אבל המשכן לוקח ממנו את הרוחב, שלושים באורך ועשרה ברוחב. מה נשאר? נשאר מכאן עשרים ומכאן עשרים (ומסוף המשכן עד החצר בצד שני עשרים. אז זה סימטרי, יפה מאד)⁴. אז

3. פעם ראשונה **שאבא ע"ה** בא בשנת תר"צ (לפני מאה שנה בערך) מגר'ב לתונס. והוא שמע עליו, אז בשבת הראשונה הוא הלך אליו ללמוד אתו. והוא היה אז בגיל שבעים ויותר (נפטר בתרצ"ד). אז כשהוא בא לשם, הרב אמר לו: אתה הבחור שבאת מגר'ב ללמוד איתנו? זאת אומרת אנחנו חסר לנו חכמים, עד שבחור צעיר כמוך בן שמונה עשרה בא ללמד אותנו עיון גמרא?! הוא תגיד לי מה הפירוש של הבית יוסף הזה? הראה לו בית יוסף אחד, ושם את ידו על ההגה שלו כדי שהוא לא יראה אותה. ואמר לו: תגיד לי מה הפירוש! אבא אמר לו: אני צריך להתכונן, אי אפשר ככה בבת אחת. רק באתי והתנפלת עלי? אמר לו הרב: אם אתה צריך להתכונן, אז אתה לא יודע ללמוד. אבל אצל כל הזמן היה מספר עליו שהוא היה חכם גדול, וההערות שלו הם הערות יפות, אפילו שהוא לא הסתדר אתו. ובזכות הסיפורים שאבא היה מספר לנו עליו, כשראו אותו ש"ת הריב" שבחץ לארץ (של רבנו יצחק בר ששת, הוא היה רב באג'יר ונפטר בשנת קס"ח, וייאנו כי לקח אותו אליהם" (בראשית, י"ד) - "כי יקח" גימטריא קס"ח, (מי שרוצה לדעת את זה לחשבון הגוים, יש שנת 1408). והפוסקים אחריו - מן בבית יוסף, מהריב"ל ואחרים, אומרים עליו שהוא היה פוסק גדול מאד) שבו כתב **רבי אליהו טייב** הגהות עליו (אנחנו גילינו אותו, מצאנו ספר כזה בבית הכנסת רבי חיים בלעיש), אז העתקנו את כל ההגהות, והדפסנו אותם בספר "זכר אליהו" - זכר לחכם הזה ששמו אליהו. הוא לא נתן לאבא לעיין כמו שאמרתי, אלא אמר לו: תענה מיד, ואם לא... אבל לאבא תמיד היה בלבו הערצה אליו, והסיפורים שהיה מספר לנו עליו נתנו לנו דחיפה להעתיק את כל ההגהות, ולעשות לו ספר "זכר אליהו" (נדפס בקובץ "מגניי חכמי תונס").

4. אנשים חושבים שאבותינו במדבר היו "אנאלפאבתיים", "פרימיטיביים", אבל תראה איך אחרי כמה חודשים [מיציאת מצרים] הם בנו את המשכן בחכמה רבה. משהו אדיר. אמרו שניסו לעשות את זה לפני מאה שנה (זה מובא בספר התלמוד ומדיעי התבל) ואמרו איזו חכמה גדולה הייתה להם לבצולא ואהליאב. והתורה מעריכה את החכמה. אז כמו שאומרים שהתורה שונאת את החכמה. אין דבר כזה! התורה לא שונאה את החכמה. והתורה רוצה שהאדם ידע שכל החכמה באה מהקב"ה. אם אתה יודע שה' נתן לך את החכמה - "כי ה' נתן חכמה מפיו דעת ותבונה" (משלי ב', 1), הוא נתן

6. היום לא יודעים את זה. הרבנים לא יודעים ולכן מדגלים בדקדוק, אבל כתבו בספרים שצריך ללמוד גם דקדוק. הכל צריך ללמוד. ומי שרגיל ברש"י יבין שהוא קרא את הקמץ כמו הספרדים, את הקמץ הוא אמר אה. ואחת מההוכחות שכתב בברכות (דף מז ע"ד ד"ה חסופה) שמלת אמנ האל"ף בפתח [והיא באמת במקף]. ואמרת לי זה כמה פעמים, פגש אותי אשכנזי אחד שיהיה בריא שיהיה רבי עקיבא, אמר לי: אתה רוצה לומר שרש"י? היה ספרדי? אמרת לי חס וחלילה! רש"י שלכם, אני לא אקח אותו... וכי אני גזלן?!... אבל האשכנזים פעם קראו את הקמץ כמו הספרדים. רש"י אמר אמנ האל"ף בפתח, והגאון יעב"ץ מעיר ש שהאל"ף בקמץ [אך רש"י קרא קמץ] כמו שהוא מבטא הספרדים. אלא שבמשך הדורות הם שכחו את המבטא הזה. ולמה הם שכחו אותו? יש אומרים מפני שיש לנו שני קמץ. יש קמץ שהוא א' כמו - חכמה, ויש קמץ שהוא אה אז במשך הדורות והגזרות והעיוניים, שכחו. **מה שעבר על האשכנזים נורא איום.** אחד אמר לי אל תדבר עליהם שום דבר, כי הם עברו שבעים ושבעה מדורי גיהנום, אסור לדבר עליהם מלה אחת. אז הם שכחו, והם צריכים ללמוד את המבטא. מגני לנו ששכחו? יש הרב בעל תרומת הדשן. יש לו שני חלקים בספר שלו, **החלק הראשון** נקרא **תרומת הדשן**, כי יש בו **שלוש מאות חמשים ושלש תשובות כמנין דשן**. אבל **התשובות האלה לא באו לשאלו אותו, אלא הוא עשה אותם שאלות ותשובות.** ככה כותב הש"ך (יוד"ס קצ"ו ח"א כ). וככה כותב הרב יד מלאכי (כללי הפוסקים אתו ל"ה). אמרו הוא בעצמו יצר את השאלה בשביל לכתוב תשובה. ויש להם ערך גדול מאד, הפוסקים הספרדים שבו אחריו מחזיקים מדבריו כמרגליות (ככה כתוב). ואחר כך יש לו - **פסקים וכתבים, שזה לא שאלות שהוא חיבר אותם, אלא שאלו אותו והוא כתב להם תשובה.** ובין השאלות האלה יש שאלה על מושל אחד רשע מרושע שאמר שהיה צריכים להישבע בשם הויה"ה ככתבו בגילוי ראש, ובלי זה הוא לא מאמין להם. האם מותר להישבע כך או לא? והוא אמר (פסקים וכתבים סימן ר"א) שלא מצאנו איסור מפורש, ולכן אם אין ברירה מותר להישבע. והמשכילים לפני מאה וחמשים שנה עשו מזה עניין, ואמרו: זה רב "נאור", כי הוא לא מחמיר כמו הרבנים שלנו, הרי הוא מרשה להגיד שם הויה"ה ככתבו בגילוי ראש. אבל הייתה סיבה לדבר, כי אם לא ישבע כך לא יאמינו לו, ואם יבוא הגוי ויתבע ממנו מלויים הוא יצטרך להישבע. כל השופט הגוי יאמר לו אתה צריך להישבע, ואם לא תשבע תצטרך לשלם, אז מה עושים? לכן הוא התיר. **ויש שם (בפסקים וכתבים סימן נ"ב) סיפור מעניין, הייתה קהילה אחת שלא היה להם אתרוג, וחיפשו הרבה ולא מצאו. ובערב סוכות ראו אחד רץ רוכב על חמור, שאלו אותו: יש לך אתרוג בשבילנו? אמר להם יש לי אתרוג אחד. אמרו לו: אנחנו צריכים אתרוג, אמר להם אבל גם הקהילה שלי צריכה אתרוג. אמרו: **בוא נעשה פשרה** - "מטמה לחצאין כשרה", נחצה את האתרוג לשניים, **חצי לקהילה שלנו וחצי לקהילה שלך**... ובאו ושאלו לאחר מעשה את הרב תרומת הדשן, תגיד לנו אם עשינו יפה או לא? אמר להם: אוי ואבוי, **האתרוג הזה פסול גם לכם וגם להם.** אצל הספרדים אין דבר כזה, אם תיפול קצת מהפטמה או מהקוקץ באים לשאול את הרב, ולעולם לא יטעו לחתוך אתרוג שלישיים. מה קרה לכם?! במקרה ואין אתרוג, תקחו את שלושת המינים הנותנים - **לולב הדס וערבה בלי ברכה.** אבל כך היה פעם אצל האשכנזים, מפני עליהם צרות צורות קורים בדברים כאלה.**

עושים ציורים וציורים, ואחר כך באים המגיהים ואומרים יש כאן טעות, האות הזאת [שמסמנת על מה חוזר הציור], צריכה להיות כאן וכו'. **ורש"י לעומת זאת פירש את כל פרשת תרומה בלי ציורים. הכול פשוט ונפלא, תענוג לקרא את רש"י!** כאשר היינו לומדים אותו היינו לפעמים מסתבכים, אבל תחזור על הלשון, אל תחפש שום דבר, אלא תחזור על המלים ותראה איך שהדברים ברורים כשמש.

צריך ללמוד בכל בתי הספר ות"ת את פירוש רש"י כולו

יג. היה יהודי אחד שהיה חצי משכיל וחצי למדן - שמו שד"ל - שמואל דוד לוצאטו. והוא כתב באיזה מאמר (קראתי אותו בגיל 15): "ומי לא יתפלא על רש"י ז"ל שאם כי לא למד פילוסופיאה (ככה הוא כתב - "פילוסופיאה" כי הוא היה באיטליה ושם אומרים ככה), בכל זאת דבריו מדויקים ומסודרים כחוט השערה, ואין בדבריו לא היפוך ולא כפילות ולא קיצור ולא היפוך הסדר". הכול ברור כשמש! למה? רש"י בנוי לדבר הזה. ואני חשבתי שרש"י בנוי לשפה פשוטה וישרה מטבעו. אבל זה לא נכון, אלא רש"י כתב ומחק, וכתב ומחק 7-8 פעמים! ככה מביא הרב זוין בספרו אישים ושיטות (עמ' 33). וככה ראיתי בפירוש "איוב מבית מדרשו של רש"י", שרש"י כתב כמה פעמים עד שתצא הלשון ברורה⁷. **לכן צריך בכל בתי הספר ובכל תלמודי התורה ללמוד את רש"י כולו! וגם כשיש ברש"י ענייני דקדוק צריך ללמוד, ויש ספרים שעוזרים להבין את רש"י, ואין צורך להסתבך⁸.**

המנוח רבי אלעזר נידאם ע"ה

יד. ידידנו היקר **רבי פינחס כהן** שיהיה בריא הרב של נתיבות, לפני שבוע (בערך)

7. וגם הרמב"ם כתב לפחות 3-4 פעמים. יש נוסחאות שהם הגירסא הראשונה של הרמב"ם, והלשון שם קשה מאד. והרמב"ם מוחק ומסדר.

8. פעם בא הרב **בנימין גורדוצקי ז"ל** (שהיה בא כחו של האדמו"ר מליובאוויטש באירופה) לתונס, כי גם תונס נחשבת כמו אירופה... כי מדברים שם בצרפתית כמו אירופאים, והוא בא אחרי פרשת יחי, ואמרתי לו: שבוע שעבר למדו התלמידים את רש"י על ברכות יעקב אבינו לבניו, ולמדנו אתם את הכל, כל הדקדוק וכל הדברים. וחשבתי שיאמר לנו "יישר כח". אבל הוא אמר לי: שיהיה להם הרבה ברכות. כי הם לא לומדים את זה, אז לפחות אם למדתם את הברכות של יעקב עם רש"י, שיהיה לכם הרבה ברכות... זה הכל.

נפטר חתנו שגדל ולמד בישיבה - **רבי אלעזר נידאם**. הוא היה תלמיד חכם. לפני כמה שנים עבר את המחלה ונתרפא ממנה, ושוב פעם חזרה לו המחלה, ועברה מימין לשמאל או משמאל לימין - "אם השמאל ואימינה, ואם הימין ואשמאילה" (בראשית י"ג ט), ואחר כך נמלט ממנה. אבל באה עוד פעם והוא נפל. לא יכול היה להמשיך, והוא סבל עד שהלך לעולמו. והמנוח הזה היה תלמיד חכם, הוא למד בישיבה (איני יודע אם השאיר אחריו כתבים וחיידושים), ויש לו בנים שיבדלו לחיים ארוכים.

"תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי"

טו. המחלה הזאת פעם לא הייתה מצויה. איך אני יודע שפעם היא לא הייתה? כי בתונים אנחנו "פרימיטיביים", אין לנו את כל הרופאים והמכשירים האלו הנמצאים פה בא"י⁹ ומאיך החולים במחלה הידועה מעטים מאד. אז יש היום את המחלה הזו, ויש מחלת קורונה, ויש אומיקרון, ויש סכרת ויש הכל, ה' ברא את העולם טוב, [ויש בני אדם שהורסים אותו]. יש מדרש נפלא (קהלת רבה פרשה ז' פסקא כ"ח) שכאשר ה' גמר לברוא את העולם ואת אדם הראשון, קרא לו ואמר לו: **תראה איזה עולם יפה בראתי בשבילך, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי**. איך תהרוס אותו? כשאתה עושה מעשים מסוכנים אתה הורס את

9. היום יש מכשיר שמודד כמה סוכר יש לך, לא האמנתי איך המכשיר הזה גאון גדול... מאיפה יכול לדעת כמה סוכר יש לי, פעם 150 פעם 200 (ופעם 251 כמניין השם שלי...) פעם עובר את ה-300, ופעם את ה-400. מה נעשה לו? אז צריך להיזהר ולהיזהר, ואל תאמר "נאכל סוכריה אחת", גם לא סוכריה אחת! (אולי אפשר לאכול סוכריות בלי סוכר). וגם מפירות צריך להיזהר. למרות שדבר טבעי אין בו שום דבר לכאורה, אבל גם בהם יש בעיה. ואם אתה אוכל פלח קטן של קלמנטינה, אחר כך תמדוד ותראה שהסוכר עלה. ומי שיש לו סכרת, ביום פורים שיקרא את המגילה, יכוון: "הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג' ז'). פור גימטריא סוכר "הפיל פור הוא הסוכר לפני המן"...

היה בחור אחד רופא עיניים טוב מאד באמריקה, בעל מידות טובות, וקובע כל יום עיתים לתורה. והוא מספר שאחיו נפטר ממחלת סוכרת. חשבנו שזה סתם צחוק, זה לא צחוק! סכרת זה נורא ואיום. ולכן הרופא הזה לא טועם לחם כל השבוע, אלא הוא אוכל לחם רק בשבת, כזית בכל סעודה, ובמוצאי שבת בסעודה רביעית. אבל כל השבוע הוא אוכל הכל - בשר עופות ודגים - אבל לא טועם לחם. צריך אדם מאד להיזהר ולא לשחק בעצמו.

וקווי ה'
יהיה שו'
ב"ת

בכל יום, כל השנה, בעלות המנחה, בזמן האדיר והמסוגל, בהיכלי הכוללים במסודותינו הקדושים, יעתירו בעדכם ובעד משאלות ליבכם לטובה ולברכה, עשרות אברכים, עמלי התורה, יתפללו עליך

ברכת המנחה

אתה זכאי לקבל זאת! היום! כל יום! כל השנה!

ברוך"ק של 280 ש"ח לחדוש, למשך שנה, תזכה להמנות על נבחרת השותפים שכבר ראו ישועות תזכה לכ"ח פי עשרת מונים!

מנחה שלוחה - כל תורם המתברך בברכת המנחה זכאי לקבל ש"י יוקרתי ובטספי, חוגגול טבעת יהלום בין המשתתפים

החיים שלך ושל כל העולם כולו. מישהו מאמין שאפשר להרוס עולם בחידק אחד? מישהו מאמין שאפשר להרוס עולם במשהו קטן מאד שיתפוצץ? האטום הזה - הפצצה האטומית (אטום פירושו דבר קטן מאד שאתה לא רואה אותו) כשהוא מתפוצץ מתהפך העולם (ויש אטומים יותר גרועים ממה שהיה פעם), לכן אדם מאד צריך להיזהר.

אדם שרואה סימנים של המחלה, לא יתייאש

טז. אדם שרואה סימנים של המחלה, לא יתייאש. יש תרופות לזה. אבל אם אדם משאיר את זה ככה, ואומר ה' יעזור, בסוף הוא נגמר. אסור לעשות את זה. אסור! אם יש לך משהו תשפוך את הלב שלך - "דאגה בלב איש ישיחנה לאחרים". בפסוק (משלי י"ב, כ"ה) כתוב: "לְשַׁחנָה" ואומרת הגמרא ביומא (דף ע"ה ע"א): אל תקרי "לְשַׁחנָה" אלא "ישיחנה" - תספר מה שכואב לך. אדם צריך לדעת שאם יש לו איזו מחלה בר מינן, יבואו ויספרו למי שיודע. יש יהודי שיש לו כדורים ואומר שהכדורים האלה טובים נגד המחלה. אבל לא פירוש הדבר שייקח את הכדורים של הרופא בבית-החולים ויזרוק אותם. אם אחר כך הוא רואה שהוא מרגיש טוב - אין הכי נמי, שיחזור לרופא ויעשה בדיקה.

תקח תרופות ותתפלל לקב"ה כל יום: "תשחרר אותי מהמחלה הזאת"

יז. היה מעשה באשה אחת שהייתה חולה הרבה, ואמרו לה הרופאים: גברת, יש לך 30 יום לחיות, ולא יותר מזה. שמעה כך ואמרה: במקום לעבור אותם בבית חולים, ולראות חולים ולשמוע צעקות, היא תעבור אותם בבית. ואכן הלכה לביתה, וזרקה את כל מה שאמרו לה הרופאים, והתחילה לטפל בגינה שלה. יש לה שם עגבניות ופלפלים, ובכל בוקר הייתה קמה ומשקה אותה ומטפלת בה, והנה אחרי חודש היא עדיין בחיים. התקשרה לבית החולים ואמרה להם: אני בחיים! אמרו לה: זה לא יכול להיות!... אמרה להם: אני אבוא אליכם ותראו אותי, אמרו לה: טוב, תבואי. באה לבית החולים, בדקו אותה וגילו שאין לה כלום! לא

נשאר זכר מהמחלה! כאשר האדם כל הזמן מחשבתו במחלה, הוא מביא אותה על עצמו¹⁰. לכן אל תחשוב עליה, תעשה מה שצריך לעשות, תרופות וכדומה, ותתפלל לקב"ה כל יום: "תשחרר אותי מהמחלה הזאת".

כח הברכה

יח. יש לנו עוד תלמיד (שלא אומר את שמו) שאמר לי שיש לו מחלה, ואני מברך אותו. ואחר כך הוא אומר לי שעשה בדיקות והכל בסדר. ושוב פעם מגיע ואומר שיש לו מחלה, ואני מברך אותו. כי ברכה בלבד נותנת לו רוגע ושלוה. אנשים לא יודעים מה הערך של ברכה. פעם ראיתי כתוב בספר תהלים של "אהלי יוסף יצחק", שישבו כמה חסידים של האדמו"ר הזקן (בעל ספר התניא), וחסיד אחד היה בוכה ואומר: "יש לי מחלה ואין מה לעשות". אז אחד מהם אמר לו: אתה לא יודע מה שאמר האדמו"ר הזקן, שכאשר החסידים מברכים את החבר שלהם שיתרפא, אפילו המלאך מיכאל לא יכול לפעול מה שהם פועלים? לכן בוא נברך אותך, ולקחו אותו ובירכו אותו, והוא שמח והמחלה הלכה ולא חזרה¹¹. אדם צריך לעודד את השני¹², ולא לומר לו נגמר הכל זהו, אין דבר כזה!

המנוח הרה"ג רבי משה חדאד ע"ה

יט. והיה עוד אחד שנפטר השבוע - המנוח רבי משה חדאד ע"ה שהיה מהתלמידים הראשונים שלמדו אצל אבא. והוא היה שומע את השיעורים שלי במוצאי שבת והוא בגיל 98. הוא למד אצל אבא בשנת תר"ץ וקצת יותר, ואבא מזכיר אותו בחידושים שלו על מסכת שבת (ואולי גם בחידושים על מסכתות אחרות). וכתב: ידי"ן הרמ"ח הי"ו - ידיד נפשי הרב משה חדאד ה' ישמרהו ויחייהו. זה הרמ"ח. והוא היה חריף. אחרי שנים אבא היה לוקח אותי כל יום שבת לבית הכנסת על שם רבי דוד פרץ בתונס (יש כאלה שמכירים את בית הכנסת הזה היום, ואני זוכר אותו, אבל איך נדע איפה הוא עכשיו? מסתמא הערבים לקחו או שהרסו אותו, אינני יודע) והיינו לומדים שם מסכת פסחים גמרא ורש"י ותוספות (אינני זוכר אם היינו לומדים כל דיבור של תוס' או רק חלק מהם), ולפעמים הייתה לי קושיא, ואבא היה אומר לי: "זו קושיא יפה ותכתוב אותה"¹³. ורבי משה חדאד לא היה כותב, אבל הוא היה "מגיד שיעור". כל פעם שהיו לומדים פסחים הוא היה מלמד. ופעם אמר לאבא ע"ה: אנחנו צריכים לחזור לכותאב - לבית הספר, כי שכחנו את הלימוד שלך, את העיון הזה אנחנו לא יודעים אותו.

הגברת אסתר פולארד ז"ל

כ. ויש עוד אחת - הגברת אסתר פולארד ז"ל, זו אשתו של הונתן, היינו כל שבת

- 10. יש הרבה אנשים שהורסים את עצמם בדאגות. אל תדאג! אל תאמר למה אני חכם יותר מפלוני, והוא מקבל משכורת יותר גדולה ממני. אם יש לך משכורת במקום אחר - אדרבא, תצא משם שלא יעשו ממך ח"ו סמרטוט, אבל אם אינך יכול, תקבל מה שיש, כי זה מה שמגיע לך, ולאט לאט תעלה מעלה מעלה מעל כל אלה שהם שונאים אותך ומבזים אותך.
 - 11. ואני הכרתי עוד מקרה, שבא אלי אחד מאמריקה, ואמר לי שיש לו חבר שגר כאן בישראל, והוא בבית חולים והרופאים אומרים שנגמר. אז אמרתי להם שישירו לו ויכריחו אותו ויעודדו אותו. ואכן הלכו אליו ושרו לו במוצאי שבת: "אמר ה' ליעקב, אל תירא עבדי יעקב", והוא התעורר! כי בתחילה חשב שאין מה לעשות, ועכשיו שמע "אל תירא עבדי יעקב". קם והלך הביתה! אבל זה החזיק רק כמה חודשים, אבל גם ששה חודשים זה דבר טוב.
 - 12. יש לנו בחור בבית חולים שכל הזמן הוא היה חולה, לפני שנה היה לו חידק טורף (נדמה לי שלא אמר לי), וגם בעין אחת הוא כבר לא רואה בה. והרגל שלו בכלל לא בסדר, ומצאנו רופא שאמר שהוא מוכן לטפל ברגל, אבל לא שיוכל לעמוד עליה, אלא שיוכל לשבת בכסא גלגלים עם רגל ולא יצטרכו לחתוך אותה. אבל אמרו לו שהרופא הזה לא יודע כלום, והוא נשאר ככה. מה יהיה אתו? רק להתפלל. קוראים לו: רפאל שמשון בן מלכה (הוא גר ברחוב רשב"ם, זה ראשי תיבות השם שלו...). הוא חולה, ודברתי אתו וגם עם הקרובים שלו. השם ירחם.
 - 13. היום בישיבות לא כותבים. יש לי תינוק בבית שהייתה לו קושיא, וראיתי שהיא קושיא יפה וכתבתי לו אותה, ואמרתי לו: לך תראה לרב שלך. אבל הוא אמר לי: שם אף אחד לא מראה חידושים לרב. מה זאת אומרת?! תאמר לו: יש לי חידוש, ואם יש לו הערה, או תשובה, או קושיא - אדרבא. אבל מה נעשה להם?! צריך לעודד ילדים לכתוב בילדותם, כי אם לא תעודד אותם לכתוב, אז לא ידעו לכתוב אף פעם. לא ידעו כלום! ואם יכתבו זה יהיה בלא שפה ובלא לשון ופעמים בלא עיון ובלא הבנה ובלא כלום.
- יש רבנים גדולים שלא למדו לכתוב בילדותם, וכאשר הם כותבים חידושים אי אפשר להבין אותם. למה נלך רחוק? מישהו מבין את מהר"ם שיף? ראש ישיבה אחד אמר לי: שאמנם יש שם ביאור, אבל צריך ביאור לביאור... אתה לא מבין מה הוא מדבר, צריך לשוב את הראש כדי להבין אותו. וכל שכן הרואצי"ב וחכמים אחרים שהשפה שלהם קשה מאד. אבל אם אדם כותב כבר מילדותו, יהיה לו סגנון בהיר וברור כמו רש"י.

לרגל ציון יום השנה הראשון להסתלקותו של הצדיק המולבן פועל הישועות רבי בנימין הכהן זצ"ל

אשר נסדר נפשו למען עם ישראל ודעה צאן קדושים כמושך למעלה משבעים שנה לשם שמיים מוסדות הישיבה יוצאים כמובע כתיבת ספר תורה וכולנו נשתתף בזה כהכרת הטוב לעילוי נשמתו הטובה

זכות עמוד 1
נפטר ישראלי
זכות מניחין תורת
במסלת התורה בשיבה במסורת
בחיבת ציון
על חיק ספר התורה
כזכת בבית / תוספת
עם המסכת הדייקת ז"ל

זכות 2 עמודים
נפטר ישראלי
זכות מניחין תורת
במסלת התורה בשיבה במסורת
בחיבת ציון
על חיק ספר התורה
כזכת בבית / תוספת
עם הקדמות של רב נפלא וחסיד ז"ל

זכות פרשה בספר תורה
זכות מניחין תורת
במסלת התורה בשיבה במסורת
בחיבת ציון
על חיק ספר התורה
כזכת בבית / תוספת
עם הקדמות של רב נפלא וחסיד ז"ל

מנצח כתיבת ספר"

מאהרו וצרו קשר עכשיו 08-6727523

מברכים את יהונתן, והאמריקאים עקשנים, כאשר יש להם חוק, הם לא יודעים כלום¹⁴. והיא נלחמה בשביל בעלה לאורך כל הדרך. היא נישאה לו כשהוא היה

14. מהם כנראה למד בן גוריון שאמר: המדינה שלנו היא לא מדינת הלכה אלא מדינת חוק. אבל הוא אשכנזי, והאשכנזים אומרים "מדינת חוק" - ויוצא "מדינת צחוק"... אך אני יודע שכולה צחוק? הנה כאשר ליברמן עושה מה שרוצה אף אחד לא אומר לו כלום, אבל אם מישהו מהחרדים יעשה משהו העולם נהפך! מה לעשות? אתם חושבים שעשינו טוב שהחלפנו את הממשלה? זה לא טוב. אבל ישנם בני אדם חסרי דעת שחושבים שאם נחליף את פלוני בפלוני, יהיה לנו טוב. אבל זה כמו להחליף פרה בחמור. מה ההבדל בין פרה לבין חמור? פרה נותנת חלב, והיא משקה, ובשרה כשר. ואילו החמור, אין לו לא חלב ולא בשר שום דבר, להחליף פרה בחמור, זה חורבן. אז זה מה שקבלנו. ואנחנו צריכים להתפלל של 'יתברך יעברי את הממשלה "הטובה" הזאת, ויביא לנו ממשלה ישרה. לא ביקשנו ממשלה של המשית, ודאי שהזמן הזה יגיע, אבל בינתיים שתלך הממשלה הזו. כי לפני כן היינו מאושרים, היינו מכובדים אצל תלמידי חכמים ואצל החילוניים, כי הדתיים והחרדים לא עושים רע לחילוניים, אלא אדרבא עושים להם טוב.

והדיינים כאשר יש איזו בעיה מסובכת, הם שוברים את הראש ומעיינים כדי לפתור אותה. פעם הרב עובדיה ע"ה סיפר בשנת תשל"ג שהייתה להם בעיה בעניין ממזרות, (הוא הביא את זה בידיע אומר חלק חמישי). ואמר: היו אתי כמה דיינים אשכנזים שלא ידעו מה לעשות. ואמרו זהו, זהו, זה אסור! ואני חיפתי הרבה ומצאתי דרך להתיר את המזמור הזה. וכשאמרתי להם את ההיתר, התחילו לבכות: איך מצאת את ההיתר הזה? והסכימו אתי. האדם צריך לעשות כל דבר בחסד וברחמים. והייתה פעם שאלה יותר גרועה. היה איזה תימני אחד, שהתחתן בתומן עם ילדה קטנה שהיא צעירה ממנו בהרבה שנים, ואחר כך, היא לא יכלה לסבול אותו. איני יודע בדיוק מה הסיבה, אבל היא טענה "מאוס עלי" - הוא מאוס עלי ואני לא סובלת אותו. וכמה שדיברו אתו, לא עזר. והרב עובדיה כותב בתשובה (שו"ת יבי"א ח"ג חאה"ע סי' י"ח-כ): כמה שאמרנו לו "הבעל עננו" (מלכים א' י"ח כ"ז) - הבעל טענה לנו. אבל - "ואין קול ואין עונה" (שם)... הוא לא רוצה לענות. אז אמרנו כיון שהם באו מתומן, ובתומן פוסקים כדעת הרמב"ם, והרמב"ם (פ"ד מהלכות אישות ה"ח) פוסק שאם האשה אומרת "מאוס עלי", יכולים לכפות את הבעל שיגרש אותה. אז אמרנו לו: אם אתה לא רוצה לענות לנו, נכפה אותך. והטילו עליו תשלומים גדולים עד שהוא נשבר וגירש אותה. וראיתי מקורבן שבשעה שהרב עובדיה פסק לו שהוא צריך לגרש, היה שם איזה רב אשכנזי מבוגר, שאמר שזו "אשם איש" - אשת איש, "איך הוא מתיר אשת איש?! ואותו יום הרב עובדיה קיבל את המשכורת החדושת שלו בתור דין, ומשכורת של דין היא טובה מאד, לקח את המעטפה הסגורה, ואמר לאותו בעל: "הנה זו המשכורת שלי, קח אותה, עכשיו אתה מסכים לגרש?" אמר לו: בשביל כסף כזה אני מוכן... אמר לאותו דין: עכשיו תירגע, זו לא אשת איש, הוא הסכים לגרש (אביר הרועים ח"ג עמ' 101). כל לא אחד יכול לעשות את זה, מי יכול? יש כאלה שמתים על כל פרוטה, "בן נח נהרג על פחות משהו פרוטה" (עירובין דף ט"ב ע"א), אבל

בכלא (איני יודע איך נישאה לו כשהיה בכלא). ותמיד קיוותה שבעלה יצא מהכלא, הלכה ועודדה אותו ודיברה אתו, והייתה הולכת לכותל כל יום להתפלל על עם ישראל. הייתה הולכת לביקור חולים וניחוחם אבליים. הלכה לבקר תינוק שנפצע בגוש קטיף, ולאחר 22 שנה הפגישה אותו הילד עם יהונתן, כשהשתחרר אמרה לו: זה הילד שהתפללתי בשבילו, הוא יפגש אתך. והיא אמרה, באתי לעולם בשביל שני תפקידים: תפקיד אחד, להוציא את יהונתן מהכלא. ותפקיד שני, לשמור על הזהות היהודית של יהונתן, שלא ישכח שהוא יהודי. שלושים שנה הוא נמצא שם ואומרים לו: תנקה את השירותים. ואפילו בכיפור ובשבת, אין הבדל.

[לא] מגמת

כא. פעם אחת פגש אותו שם הרב מרדכי אליהו ע"ה, והוכומר שם היה משיג עליו ב-7 עינים. וכאשר הרב רצה להיכנס, הוא אמר לו: אם יש לך משהו של ברזל תוריד אותו, (כמו שנאמר בהפטרה של היום (מלכים א' ו' 1, 2) "ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהיבנותו"...) אמר לו: אני לא מוריד. אמר לו: אם ככה, אתה לא תוכל להיכנס. יש דבר שנקרא מגמת - מגלה מתכות, ואם אתה נכנס לשם עם ברזל המגלה מתכות יתחיל לצעוק שיש סכנה. והוא נכנס ולא קרה כלום! הכומר שהיה שם השתגע, אמר: בשבילי הדבר הזה הוא כמו קריעת ים סוף שהייתה לכם... איך יתכן הדבר הזה?! הרי יש כאן מגלה מתכות! אמר לו: אני נכנס ויוצא והמגלה מתכות לא עושה כלום (איני יודע איך עשה את זה, אולי היה לו איזה שם קדוש). והיא עשתה ספר תורה לכבוד בעלה. היה לה חשבון שיכניסו את הספר תורה הזה לקבר של יוסף הצדיק. אבל היום בעוונות אין לנו אפשרות לגשת לשם¹⁵, לכן היא לא הכניסה אותו לשם, אבל לפחות כתבה אותו בשביל בעלה. הייתה לה במשך שנים אמונה חזקה שיהונתן ישתחרר, למרות כל הקשיים לא הרימה ידיים, וזכתה לראות בשחרורו לאחר שנים רבות¹⁶.

כח התפלה

כב. האדם צריך להאמין שבורא עולם רואה את הכל ויודע את הכל ויאמין בו ויתחזק. היה פעם בחור אחד שבא אלי לפני שנים בלילה ואמר לי: מחר אני צריך לקבל ויזה כדי לנסוע לצרפת, אולי יש לך טלפון של ר' יצחק פרץ (שהיה אז שר הפנים) שישתדל לתת לי ויזה. אמרתי לו: אין לי את הטלפון של רבי יצחק פרץ, ואם היה לי הייתי עושה השתדלות, אבל אין לי מספר של אף אחד (ומי שצריך אותי, יודע איך להגיע אלי. אבל אני לא פונה לאף איש). אבל האם אתה התפללת ערבית? אמר לי: עוד לא, אבל מה זה קשור? אמרתי לו: בתפלה בשמע קולנו תתפלל: "אנא רבון העולמים! תן בלבב שיתנו לי ויזה". שאל אותי: זהו יעזור? אמרתי לו: כן, זה כתוב מפורש: "קו"י ה' יחליפו כח" (ישעיה מ', ל"א) כח גימטרייה ויזה... אם אתה מקווה להקב"ה הוא יתן לך ויזה. שאל אותי: אתה מאמין בזה? אמרתי לו: מאמין וחצי... אחרי יומיים-שלושה פגשתי אותו ואמר לי: באתי וביקשתי

הרב עובדיה בשביל להעמיד משפט ומישרים, שלא יהיה כל אחד נגד השני ויבלע את השני, נתן לו משכורת שלימה, וככה התגרשו כדת וכהלכה.
15. הייתה מרשעת אחת שהייתה אומרת זה לא יוסף הצדיק, אלא זה איזה שייח ערבי. מה זה שייח ערבי?! מאיפה את יודעת? סתם אומרת, ואותה מרשעת הלכה לאיבוד.
16. כי האמריקאים נוקשים. עשו ולאחד שהיה שוחט ומוכר בשר ששמו שלום רובשקין דין קשה מאד. אבל הוא לא התייאש, היה לומד כל יום ספר התניא. והיה שם 8 שנים במקום 22 שנה. בא הנשיא האחרון - דונלד טראמפ, (מישהו אמר דונלד טראמפ גימטרייה משיח בן דוד, שיהיה משיח בן דוד בשביל הגויים...) והוא שחרר אותו אחרי 8 שנים.

בבית החכמים
התורה עמל
החכמים

בבית החכמים
התורה עמל
החכמים

בבית החכמים
מוחזר הנד"ד עידאן שליט"א
ראש כולל כנס החכמים
וראש אב"ד ובית החזקה "משפס וצדיק"

"רבי חנינא פיעפץ וקאי אפניא דפעלי שבתא, אפר
בואו ונצא לקראת שבת הפלסדה (שבת קייא ע"ה)

ערב שבת קודש פרישת תצוה
אחרי שהקדמנו להכין הכל לשבת קדשנו וכל
המשופחה מוכנה וממחינה לבוא הכלה
הלימוד בבית מדרשנו "בית רחמים"
רחוב הרב אבוחצירא 20 ב"ב
ענתחיל בשעה 16:04

להנצחות והצלחות:	
שנתיים	2000 החזקת אברך (לחודש)
לצורך עוד	7500 החזקת שבת
אברכים	25000 החזקת חודש
ובחורים	
0527-130-552	

פתיל תכלת

מזוות ציצית בשלמות!

הנאמן רבי חיים רבי שליט"א ראש ישיבת כנסת חכמים חולון
"רבים מנגזלים ישראל כיום לובשים תכלת..."
ואני הקטן עפר ואפר למרותי שהם... פתיל חשיבות פולן סוף לחיות מדי בראשית הצעירים
הנאמן רבי שלמה מחפז שליט"א אב"ד ב"ר יהודה רזה
"...וראיתי כי כבדו מצאה ידו לבור את זויה התכלת שהייתה נהוגה בימי
רבתינו בימי קדם... הגני לברוכי כי הפך ה' בידי יצלת, להחזיר עטרה
לידשנה..." (פתיל תכלת לקנין חיות חכמים ליהודים)

עוד אין לך תכלת? המקבץ זור חיים וכן הגבול - אילן ופזורים

0799-1000-65

| זוכרתם |

ויזה והביאו לי על המקום! אדם צריך ללמוד להתפלל. נתפלל, והקב"ה ימלא כל משאלות לבנו לטובה. וכל הגזרות שגוזרים עלינו המסכנים האלה - "אמרו אחיכם שונאיכם מנדיכם, למען שמי יכבד ה'" (ישעיה ס"ו, ה), ה' יתברך יבטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות, ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו. אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה גדולים וקטנים, הם ומשפחותיהם וכל אשר להם, גם אלה ששומעים דרך הלויין, או דרך רדיו "קול ברמה", וגם אלה שקוראים אחר כך בעלונים, ה' יתברך ימלא כל משאלות לבכם לטובה, ונזכה לראות בביאת משיח במהרה בימינו. וכל אלה הפושעים שנלחמים בתורה, אבוד יאבדו - "כל אוכליך יאכלו, וכל

צרייך כולם בשבי ילכו, והיו שוסייך למשיסה, וכל בוזיך אתן לבז" (ירמיהו ל'; ט"ז). וכן יהי רצון ונאמר אמן.

א-ל מלא ברחמים יתמלא ברחמים על נפש רוח ונשמת הגאון רבי משה חדאד בן רבי בנימין חדאד, וגם על נפש רוח ונשמת של האברך היקר רבי אלעזר נידאם, ועל נפש האשה הצנועה מרת אסתר פולארד. רוח ה' תניחם בגן עדן, ותהיה נשמתם צרורה בצרור החיים, אמן כן יהי רצון.

[ובכלל הברכה] ישלח רפואה שלמה לר' רפאל שמשון בן מלכה, א-ל נא רפא נא לו בכלל כל חולי עמו ישראל, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

מצ"ב מכתבו של הגאון רבי זמיר כהן שליט"א לרבנו מרן ראש הישיבה שליט"א בענין מציאות הקלף בזמן יציאת מצרים [ראה עלון הקודם אות ג']

בס"ד

כבוד

מו"ר המאיר לארץ ולדרים
הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

העורך של ספרי המהפך, ר' ניסן לברון בדק ומצא דברי מדענים, שבמצרים השתמשו בקלף עוד לפני יציאת מצרים:

דוד דירינגר (מומחה בריטי לצורות כתיבה שמיות, מקיימברידג') כתב:

"האזכור הראשון של מסמכים מצריים שנכתבו על עור הוא מהשושלת הרביעית (בערך 2450-2550 לפנה"ס) [כנראה קצת לפני כתיבת פפירוס איפובר],

המסמכים המוקדמים ביותר שקיימים הם: קטע קלף מהשושלת השישית (בערך המאה ה-24 לפנה"ס), שנפתח על ידי ד"ר ה. איבשר, ונשמר במוזיאון קהיר;

גליל [עור] של השושלת השתים עשרה (בערך 1990-1777 לפנה"ס) כיום בברלין; הטקסט המתמטי קעת במוזיאון הבריטי (MS. 10250); ומסמך על שלטונו של רעמסס השני (תחילת המאה השלוש עשרה לפנה"ס). [כולם מעור].

האשורים והבבלים כתבו גם על קלף מהמאה ה-6 לפנה"ס ואילך".

פרופ' מאיר בר-אילן, מאוניברסיטת בר-אילן במחלקה לתלמוד ובמחלקה לתולדות ישראל:

"... עיבוד עורות לכתביה הוא התפתחות מאוחרת יחסית, לאחר המצאת הפפירוס. עדויות מוקדמות לשימוש בעורות לכתביה מגיעות מהשושלת הרביעית במצרים, כלומר לפני 2750 לפני הספירה. עם זאת, נוהג זה הוגבל למטרות דתיות ולמטרות מיוחדות אחרות (כגון ספר המתים [המצרי])."

ולענין זמנה של יציאת מצרים, כותב ד"ר יצחק מייטליס (במאמרו: זמנה של יציאת מצרים - מידע בסיסי):

"הדרך המקובלת [במחקר] היא לזהות את פרעה המשלח את ישראל כרעמסס השני שמלך למעלה מ-60 שנה, במהלך המאה ה-13 לפנה"ס... הדרך המתאימה יותר לפשטי המקראות היא המקדימה, לפיה יציאת מצרים אירעה כ-2000 שנים לאחר ירידת האבות. בתואם לכל מגילות היוחסין שבתורה ובנביאים (ראה מאמר בנושא), בתואם למלכים א' ו' שביית המקדש נבנה 480 שנה לאחר יציאת מצרים, ובהתאם למספרים שבספר שופטים המגיעים לכ-300 שנה בין יהושע לשאול (וכן דברי יפתח בשופטים יא, על שלש מאות שנה מיציאת מצרים). לפי זה אירעה יציאת מצרים באמצע המאה ה-15 לפנה"ס."

בברכת ימים על ימי מלך יוסיף

זמיר כהן

תשובה ניתן לענות בקו
בית נאמן 079-9270505
שלוחה 22. נא לשלוח
התשובות עד יום ראשון
בערב
בין הפותרים נכונה יוגרל
פרס (חובה לציין שם
וכתובת בצורה ברורה)

גליון
248

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעורו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאלה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הרב ג'ר
שמואל עידאן שליט"א

ידע תדע

- א.** הפסוק **כה אמר ה' למשיחו לכוֹרֵשׁ אֲשֶׁר הֲחֻקְתִּי בְּמִינוֹ** (ישעיה פרק מ"ה פסוק א') הוא יחיד בתנ"ך שיש בו **זקא וזקא ובלו סגולתא אחריהם**. רש"י (במסכת מגילה דף ע"ב עמוד א' בדיבור המתחיל קובל) אומר שזה דבר מפלא ושוֹנֵה מִכָּל הַתַּנ"ךְ. כי תמיד פשיט זקא, אחריה בא סגולתא, ולא כאן שתי זקאות ובלו סגולתא. ונתן רש"י טעם לזה על פי הגמרא שם. (גליון 113 הערה 5).
- ב.** לפעמים מן השלחו ערוך כותב הלכה בשם **"יש מי שאומר"**, ויש אומרים שהוא מסכים להלכה הזאת רק שלא מצא אותה בהרבה פוסקים, אבל הפלל הנה לא ברור, ופעם כתבו בספר **"זען שמואל"** (התשובות סימן כ"ח. לזכר רבי שמואל עידאן זצ"ל) לפעמים מן כותב **"יש מי שאומר"** כי הוא מספק בהלכה הזאת, כלומר יש מי שאומר ככה, וצריך לבדק אם שאר הפוסקים מסכימים לזה. (גליון 100 הערה 24).
- ג.** **היש"ר מקנדה** (ספר גבורות ה' מדרגה ל"ב), היה חכם גדול לפני ארבע מאות שנה, נולד בשנת שני"א וחזר על זה כמה פעמים "נולדתי במזל כוכב בשנת שני"א שנה מזל החכמה". מן החיד"א (שם הגדולים מערכת ספרים ערך אילים) משבח אותו עד מאד, וכותב שהיה חכם בכל החכמות ומפלג בכל חכמה. הוא נולד באי בריתים בקנדה, ונפטר בן ששים וארבע ג'ולנא. רבי מתתיהו שטראשון [בן הר"ש] מעיד: הלכתי לקברו בוליאנא וראיתי כתוב שם **"אוי היה רבנו שתהיה שכינה שורה עליו"** (מבחר כתבים עמ' רל"ב). הוא היה אדם מיוחד במינו. וגם החות אייר שיהיה גאון עולם מזכיר אותו (בתשובה אחרונה בשו"ת חוט השני סימן צ"א), וקורא לו **"רבנו היש"ר מקנדה"**. וגם התוספות יום טוב (ברכות פ"א מ"א) מזכיר אותו: **"ראיתי ספר גבורות ה' של רופא ממחה וחקם כולל היש"ר מקנדה"**. (גליון 150 אות ט' הערה 22).
- ד.** **רבי עובדיה ספורנו הוא חכם גדול** באיטליה שחי אחרי גרוש ספרד, והיה רופא ותלמיד חכם. בזמנו הפקדים אמרו שצריך לשרף את התלמוד [הגמרא], כי יש בו דברים נגד הנצרות ונלחמו על זה. וזאת פילוסוף גוי אחד בשם יוהן רייקליו ואמר שיש בתלמוד הרבה דברי חכמה. מאיפה ידע את זה? רבי עובדיה ספורנו השפיע עליו ולמד אותו שהתלמוד דבר חשוב מאד. המלך השפיע מדבריו ואמר שהתלמוד בסדר גמור, והפיצו אותו. בזמנו הדפיסו את התלמוד שלש פעמים בשלמות (בימי דניאל בונקריג) בבית הדפוס שלו בונקריג בשנים ר"פ-רפ"ו, ועוד הנהיה מדפיסו אחר בשנת ש"ח. ונדוע שדפיסו **"וינצא"**; יקר וחשוב מאד. כל זה בהשפעת רבי עובדיה ספורנו. (גליון 151 הערה 21).
- ה.** **ספר תורת חיים חברו רבי אברהם חיים שור**. הוא היה בדרו של מהרש"א (בשנת ש"ס ערך). וכתב חבורים על התלמוד והשפה שלו נפלאה, עשירה ומובנה בפשטות. ולא זכה שישמו אותו בסוף התלמוד אלא זה ספר נפרד.

למען תספור

יאמר **"אני רוצה שהגוי הזה ימות"** ויהרג אותי במלה אחת". אמר לו בעל הבית שלו: "אל תדאג, הוא נלך אליו". הלכו אליו, ואמר לו: "הרב, אתה תקל את הגוי הזה שימות?". אמר לו הרב: "למה? מה עשה לי?" אמר לו: "תברך אותו". אמר הרב: "בתנאי שיתנהג טוב עם היהודים ולא יעשה להם רע". הגוי קבל. אמר לו בעל הבית שלו: "אל תדאג, זה לא אריה שאוכל אנשים". (גליון 96 אות ב' והערה 3).

"וחיבו רבן גמליאל לשלם עשרה זהובים"

היה מעשה שהיה לפני שבועים-שמונים שנה בג'רמא, בקבץ אחד רבי אגיר עושה שיהיה רודף אחרי המצוות (הוא היה חסיד וכתב כמה ספרים רבם כולל חסידות ומוסרים). שפעם חכם אחר רבי כמס חטאב שחט עוף, והוא קדם וכסה את דמו וברך: **"אשר קדשנו במצוותיו ונאנו על כסוי דם בעפר"**. אמר לו חברו: השוחט צריך לכסות את הדם, שואמר: **"ושפר את דמו וכסה בעפר"** (ויקרא י"ז ג'). מה אתה לוקח את הברכה שלי? הלה וכתב אותו בבית הדין אצל מורנו הרב רבי כלפון ע"ה ומורנו הרב רבי חיותה ע"ה, ששניהם גאוני עולם. רבי אגיר עושה טען שעשה מצוה בזה, אמר לו רבי כלפון: הגמרא (חולין פ"ו ע"א) אומרת מעשה באחד ששחט וכתב כסה, וחיבו רבן גמליאל לשלם עשרה זהובים [וכן פסק מרן בשלחו ערוך חושן משפט סוף סימן שפ"ב]. בינתים רבי חיותה דבר בלח עם רבי כלפון, והראה לו דין מסים. אחר כך רבי כלפון אמר לרבי אגיר: תשמע, יש לך שבוע ימים להביא טענות להפטר מהתשלום הזה, ואם לא תביא עליך לשלם עשרה זהובים. אמר לו: מאיפה אביא עשרה זהובים? אפילו עשרה זבובים אין לי... אבל זאת ההלכה. הלה ופתח ספרים ומצא בקרי מגדים (יו"ד סימן כ"ח במשבות זבח סק"ח) שאם בעל המצוה ענה אמן אחר חברו ששלקח לו את המצוה פטור. [והוא על פי דברי התוס' בבבא קמא דף צ"א טע"ב]. והרי כאן חברו רבי כמס ענה אחרי אמן. בשבוע הבא בא לבית הדין, ואמר להם: מצאתי פרי מגדים. אמר לו רבי כלפון: חזק וברוך, אתה פטור מזה. (גליון 150 אות ה').

חייה

ויקרא שמו כתשובותיו

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח תשובות עד יום ראשון בערב

פירושו למהלך קורא: על פי מי נוספו לו 200 הוא מואי. פסוק ונשים עד נוכח אשר עד מידא, אשר פירושו אש ושמ נוסף הוא ר' (בניסיון 200). מתוך התשובה: האמן תדור לבי משה הכתן דריים ז'ל, רב הרובע הקטן בבראב ובסוף ימיו דיון טבריה, מתבר ספרים חסידים, תלמיד האמן הגדול המוקבל רבי מנחם עידאן זצ"ל. שמות הזכרים ויורסונו בעיה בגליון הבא

בשתי החידות יש להספיד לומר את התשובה והפרטים (כולל שם. כתובת וסלפון) בצורה ברורה. חידה שאינה ברורה כולה למערכת. לא תיכנס להגרלה

הלכה נאמנה

א. צריך להזהר בהנחת תפלין שלא להסיח דעתו מהם, מה זה לא להסיח דעתו? שלא ישכח שיש עליו תפלין. ואם תאמר שלא יסיח ממש, זה קשה מאד. אבל לפעמים אדם רוצה להגיע לבית הכנסת עם סליח ותפלין, והוא נוסע באוטו ועליו תפלין, וזו בעיה כי הוא לא יוכל להזהר שלא יסיח דעתו, כי כרגע שמוסתפל על הדרך הוא מתרכז באוטו ולא מתרכז בתפלין, לכן עדיף שלא לעשות את זה, אלא יגיע לבית הכנסת, יתנה את האוטו, יניח תפלין בחצר ויכנס לבית הכנסת, ככה יעשה את הכל. אבל לא יעם התפלין בראש, ככה יוכל, ועל המקום הוא מקבל את זה, אז אנלי מחר

כי אי אפשר לעמוד בזה, ואם הוא רוצה להניח בפית שלף ברגל...
ב. אחרי שאדם הניח תפלין על ד ועשה שבוע פריכות, יבסח עם השרויל את התפלין, כך צריך על פי הקבלה. אומר הבן איש חי (שנה ראשונה פרשת וירא אות ט"ו) שמהריק"ש [רבי יעקב קשטרון] מצא טעם לזה: והיה לך לאות על דך" (בשמות פרק י"ג פסוק ט') לך לאות ולא לאחרים לאות. לכן תמיד נהגנו בחוץ לארץ אחר שהיחננו תפלין של ד הורדנו את השרויל עד למטה. אמנם מעקר הדין לא צריך. (גליון 39 אותיות ל"א, ל"ב).